

آیین نامه تخصیص امتیاز برنامه های آموزش مداوم

مقدمه

مطابق آیین نامه ساختار ارزشیابی و اعتباربخشی مراکز و برنامه های آموزش مداوم، اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی با تفویض اختیار به این مراکز، راه را برای گسترش بیش از پیش آموزش مداوم در سطح کشور، استفاده بهینه از ظرفیت های موجود، نوآوری در محتواها و روش های ارائه آن و نیز ایجاد رقابت سازنده، هموار کرده و با حفظ نقش نظارتی خود، عملکرد این مراکز و وضعیت برنامه های ارائه شده را به طور مستمر پایش و ارزشیابی کرده و صلاحیت مراکز ارائه کننده را بررسی و تایید می نماید. بر اساس سیاست های اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی، برای تفویض اختیار و به منظور ارزشیابی این مراکز و شناسایی مراکز دارای صلاحیت، از مدل اعتباربخشی استفاده می شود. در استاندارد شماره ۱۶ اعتباربخشی مراکز و برنامه های آموزش مداوم با عنوان (امتیاز برنامه آموزش مداوم) چنین آمده است: " مرکز آموزش مداوم باید با تشکیل کمیته برنامه ریزی (تخصیص امتیاز) آموزش مداوم برای تعیین امتیاز هر برنامه اقدام کند. ملاک امتیازدهی به فعالیت های آموزش مداوم طراحی علمی- آموزشی برنامه است و با توجه به نوع برنامه ریزی، محتوا و زمان برنامه تعیین می شود. مبنای محاسبه امتیاز، مقررات جاری اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی است. این امتیاز باید با فاصله زمانی مناسب قبل از اجرا به طور دقیق به مضمولین اعلام شود."

در این آیین نامه مقررات جاری اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی ارائه شده است. جهت گیری این آیین نامه به سمت تقویت روش های نوین آموزش مداوم حرفه ای، روش های آموزشی فراگیر محور و آموزش مجازی است. در روش های سنتی بیشتر وقت آموزش به سخنرانی استاد و گوش دادن فراگیر می گذرد. در مقابل، در روش های فراگیر محور تمرکز فعالیت ها از آموزش دهنده به فراگیر منتقل می شود و مسئولیت ساماندهی آنچه باید فراگرفته شود به خود فراگیر واگذار می شود. از مهم ترین این روش ها می توان به یادگیری فعال، که در آن فراگیران به طور مؤثر درگیر آنچه می آموزند می شوند، به سؤالات پاسخ می دهند، خود سؤالاتی را طرح می کنند، وارد بحث می شوند و مطالب را توضیح می دهند، اشاره کرد. یادگیری مشارکتی فراگیران به صورت گروهی، انجام تکالیف یا پروژه ها، یادگیری مبتنی بر حل مساله و یادگیری مبتنی بر تیم از انواع دیگر این نوع یادگیری است. این روش ها یادگیری سریع تر و با ماندگاری بیشتر، درک عمیق تر مواد درسی، به کارگیری تفکر نقادانه یا مهارت های مشکل گشایی خلاقانه و ایجاد نگرش مثبت به آنچه تدریس می شود، ایجاد می کنند.

لازم به ذکر است که در این آیین‌نامه مجموعه قوانین و دستورالعمل‌های قبلی تخصیص امتیاز به برنامه‌های آموزش مداوم نیز تجمیع و به رور شده است.

الف) برنامه‌های حضوری آموزش مداوم

انواع برنامه‌های حضوری:

ماده ۱) برنامه‌های حضوری آموزش مداوم به برنامه‌هایی گفته می‌شود که آموزش و تخصیص امتیاز آموزش مداوم مستلزم حضور فیزیکی مشمول در برنامه است و به انواع زیر تقسیم می‌شود:

الف) برنامه‌های مدون: به آن دسته از برنامه‌های آموزشی اطلاق می‌شود که سرفصل‌ها و موضوعات آموزشی آن توسط اداره کن امور آموزش مداوم جمع‌آوری و همکاری گروه‌های آموزشی و نهادهای ذیربط مدون شده و به صورت مصوب در درون رشته به تخصیص اصلی ارائه می‌شود. این برنامه می‌تواند شامل سخنرانی، مانع، کارگاه آموزشی، کار گروهی، بازدید، کار عملی و فنون مشابه باشد. سقف تعداد شرکت‌کنندگان در برنامه‌های مدون ۱۵۰ نفر است. بدیهی است اگر برنامه مدون به صورت کارگاهی برگزار شود باید ویژگی‌های کارگاه مانند تعداد شرکت‌کنندگان را رعایت کند.

ب) کنفرانس علمی یک روزه، کنفرانس ادواری، سمینار، سمپوزیوم، همایش (کنگره)

همایش (کنگره): گردهمایی علمی رسمی متشکل از متخصصین و افراد با تجربه که در آن در کنار ارائه سخنرانی‌های علمی، نتیجه تحقیقات و پژوهش‌های انجام شده در موضوع علمی مشخص به صورت مقاله، سخنرانی و پوستر ارائه شده و قبل نکرار به شکل دوره‌ای است. طول مدت کنگره معمولاً ۲ روز به بیشتر است.

همایش ملی یا بین‌المللی (کنگره ملی یا بین‌المللی): تعریف همایش‌های بین‌المللی به همکاری نهادهای مرتبط مانند سعوت تحقیقات و فناوری به اداره کن روابط بین‌الملل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی معین و به رور می‌شود. همایش ملی نیز بر اساس دستورالعمل‌های مربوطه در وزارت متبوع تعیین می‌شوند.

سمینار: اجتماع و گردهمایی که هدف از تشکیل آن بین تازه‌های علمی، مبدله تجربیات و تجدید اطلاعات در جهت چاره‌جویی و حل مشکلات حرفه‌ای شرکت‌کنندگان است. به صورت ارائه سخنرانی، میزگرد و جلسات پرسش و پاسخ اداره می‌گردد. طول مدت آن حداق ۲ رور است.

کنفرانس: نشست‌ها و اجتماعات یک روزه‌ای که به منظور بحث و تبادل نظر در یک زمینه خاص علمی تشکیل می‌شود و در آن صاحب نظران نقطه نظرات خود را درباره مسائل و مشکلات مهم از طریق سخنرانی، جلسات پرسش و پاسخ، میزگرد و گزارش موارد جالب مطرح می‌نمایند.

کنفرانس ادواری: این نشست‌ها می‌تواند در طی یک روز به صورت جلسات حداکثر یک روزه به صورت غیر پیوسته و در فواصل رسمی مشخص که حداقل یک هفته فاصله داشته باشند سکین گردد. عناوین انتخاب شده برای کنفرانس‌های ادواری باید در مورد یک سرفصل به موضوع مشخص باشد.

سمپوزیوم: به منظور آموزش مسابین علمی تخصصی و فوق تخصصی درباره موضوعی خاص به صورت سخنرانی، کار گروهی، بحث و ارائه مقاله برگزار می‌شود. در سمپوزیوم هر یک از سخنران درباره جنبه‌های متفاوتی از یک موضوع به بحث می‌پردازند، به نحوی که آن موضوع از جهات مختلف آموزش داده می‌شود. مخاطبین سمپوزیوم افراد متخصص و صاحب نظر هستند. طول مدت سمپوزیوم معمولاً یک روز است. چنانچه سمپوزیوم در قسمتی از یک همایش برگزار شود، آن گردهمایی علمی همچنان یک کنگره محسوب می‌شود.

۱. مثلاً در سمپوزیوم بروما، جنبه‌های مختلف بروما بر اساس ارگان سیستم، درمان‌های مرتبط، اپیدمیولوژی، جنبه‌های اجتماعی و ... بحث می‌شود.

ج) کارگاه: برنامه‌ای که حداقل ۲۴۰ ساعت فعال آموزشی آن به صورت کار گروهی و یا مهارت عمی ارائه شود و سقف تعداد شرکت‌کنندگان آن ۳۰ نفر است.

د) برنامه‌های کوتاه مدت حرفه‌ای: دوره‌ای است که ضمن تامین نیازهای حرفه‌ای فراگیران و ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای آنها، منتج به صدور گواهی (که جایگزین مدرک رسمی دانشگاهی نیست)، می‌شود. طول آن از دو هفته (معادل ۵۰ ساعت) تا ۶ ماه (معادل ۶۰۰ ساعت) بوده و حداقل ۳۰ ساعت آن به صورت عملی برگزار می‌شود. دستورالعمل نحوه تصویب و اجرای برنامه‌های کوتاه مدت حرفه‌ای به طور مجزا در آیین نامه مربوطه ارائه می‌شود.

ه) برنامه‌های آموزشی مستمر بالینی: عبارت است از کنیه برنامه‌های آموزش بالینی جاری، که به طور روزانه، هفتگی، ماهانه و مانند آن، به صورت مستمر و بر طبق تقویم خاص از طریق سازمان‌های مختلف دانشگاهی و مراکز آموزشی-درمانی اجرا می‌شود مانند کنفرانس هفتگی، گزارش صبحگاهی، گزارش مرگ و میر، تومور بورد و موارد کلینیکو پاتولوژیکل (CPC) و گزارش موردی (Case report).

تبصره ۱: برنامه‌ها و عناوین جدید آموزشی که در آینده مطرح گردد در بازنگری‌های سالانه دستورالعمل در صورت تصویب در شورای عالی آموزش مداوم به فهرست فوق اضافه می‌شوند.

تبصره ۲: برنامه‌هایی که به منظور توجیه و آگاه‌سازی سیاست‌های ابلاغی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارائه می‌شوند در موارد زیر می‌توانند برنامه آموزش مداوم تلقی شده و از امتیازات برنامه‌های آموزش مداوم برخوردار شوند:

الف) در مواردی که مجری برنامه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

ب) در صورتی که مرکز آموزش مداوم تفاهم نامه با معاونت مربوطه در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای اجرای آن برنامه خاص داشته باشد.

تبصره ۳: برنامه‌هایی که در راستای ارتقای فرهنگی حرفه‌ای مشمولین آموزش مداوم باشند مانند اخلاق پزشکی و حرفه‌ای‌گری می‌توانند برنامه‌های آموزش مداوم تلقی شده و امتیاز کسب کنند. کلیه برنامه‌هایی که رویکرد عمومی داشته و به صورت اختصاصی مختص گروه‌های هدف مشمولین آموزش مداوم نیستند از موضوع این ماده مستثنی می‌باشند.

امتیاز برنامه‌ها:

ماده ۲) امتیازدهی برنامه‌های حضوری آموزش مداوم بر پایه یک ساعت فعال آموزشی معادل حداکثر ۰/۶ امتیاز و حداکثر امتیاز در هر روز برنامه پنج (۵) امتیاز است.

تبصره ۱: به برنامه‌های مدون حداکثر ۰/۸ امتیاز به ازای هر ساعت اختصاص خواهد گرفت. در هر حال سقف امتیاز در هر روز ۵ امتیاز است و مشمولین قانون آموزش مداوم می‌توانند امتیاز آموزش مداوم خود را از آنها کسب کنند.

تبصره ۲: مشمولین نمی‌توانند در طی یک روز بیش از یک برنامه آموزش مداوم امتیاز کسب کنند.

تبصره ۳: امتیاز برنامه‌های دارای اولویت ملی و منطقه‌ای و کارگاه‌های آموزشی در ماده‌های مربوطه معین شده‌اند.

اولویت‌های ملی، منطقه‌ای (مناطق دهگانه بر اساس آمایش سرزمین) و یک امتیازی:

ماده ۳) مباحث و موضوعات دارای اولویت‌های ملی بر دو نوع هستند: عمومی و اختصاصی. مباحث دارای اولویت‌های عمومی برای کلیه مشمولین قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی ارائه می‌شوند ولی موضوعات دارای اولویت-های اختصاصی تنها برای گروه‌های هدف خاص تصویب و ارائه می‌شوند. دستورالعمل اجرایی تعیین موضوعات دارای اولویت‌های ملی عمومی و اختصاصی توسط اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی تصویب و ابلاغ می‌شود.

ماده ۴) برنامه‌هایی که عناوین و موضوعات آنها به طور کامل در راستای اولویت‌های ملی و منطقه‌ای اعلام شده از سوی اداره کل آموزش مداوم باشد، به ازای یک ساعت فعال آموزشی از یک امتیاز برخوردار می‌شوند. حداکثر امتیاز در هر روز برای این برنامه‌ها ۶ امتیاز است.

ماده ۵) موضوعات یک امتیازی، اولویت‌هایی هستند که اگر در طی هر روز برنامه‌های آموزش مداوم، یک مبحث از آنها ارائه شود یک امتیاز علاوه بر امتیاز رایج به آن روز برنامه اضافه می‌شود. سقف امتیاز موضوعات یک امتیازی در هر برنامه ۲ امتیاز است.

تبصره: فهرست اولویت‌ها و نیازهای ملی و برنامه‌های تک امتیازی، توسط اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی و اولویت‌های منطقه‌ای با پیشنهاد مراکز و نهادهای تخصصی مربوطه و تأیید اداره کل بر اساس دستورالعمل مربوطه خواهد بود.

میزان امتیاز قابل کسب از انواع برنامه‌های آموزش مداوم:

ماده ۶) کلیه مشمولین قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی اعم از پزشک، پیراپزشک و حرف وابسته پزشکی در هر سال حداقل ۱۵ امتیاز و در یک دوره ۵ ساله ۱۲۵ امتیاز باید کسب کنند.

تبصره ۱: مشمولینی که ۱۲۵ امتیاز ۵ سال را زودتر کسب کرده‌اند نیز باید حداقل ۱۵ امتیاز سالانه را کسب کنند.

تبصره ۲: عملکرد مراکز آموزش مداوم برای مشمولینی که موفق به رعایت این ماده نشوند، بر اساس دستورالعمل اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی خواهد بود.

تبصره ۳: مشمولین قانون آموزش مداوم در زمان گذراندن دوره‌های منجر به مدرک تحصیلی معتبر یا گواهی عالی بهداشت (MPH)، فلوشیپ یا پسادکتر (post doc) از کسب امتیاز آموزش مداوم معاف هستند. برای تمامی این افراد امتیازاتی که قبل از دوره کسب نشده، بخشوده شده و از زمان فارغ‌التحصیلی از آخرین مدرک تحصیلی میزان امتیاز مورد نیاز (۱۲۵ امتیاز برای ۵ سال) محاسبه می‌شود.

ماده ۷) حداکثر امتیاز هر برنامه آموزش مداوم جامعه پزشکی (اعم از پزشکی، پیراپزشکی و حرف وابسته پزشکی) ۲۰ امتیاز است. این سقف امتیاز برای دوره‌های کوتاه مدت حرفه‌ای و آموزش مستمر بالینی، ۲۵ امتیاز است.

ماده ۸) مشمولین آموزش مداوم باید حداقل ۲۰٪ امتیاز پنج ساله خود را از برنامه‌های غیر از همایش، سمینار، سمپوزیوم و کنفرانس کسب کنند. این برنامه‌ها شامل کارگاه‌ها، آموزشی مستمر بالینی، مدون، کوتاه مدت حرفه‌ای، مجازی، کسب امتیاز به عنوان مدرس، ارائه یوستر در همایش و برنامه‌های دارای اولویت ملی است.

ماده ۹) مشمولین آموزش مداوم می‌توانند حداکثر ۴۰٪ از ۱۲۵ امتیاز پنج ساله خود را از برنامه‌های آموزش مجازی کسب کنند.

امتیاز کارگاه‌ها:

ماده ۱۰) کارگاه‌ها: کارگاه‌هایی که به منظور توانمندسازی در حوزه‌های پژوهشی (مانند روش تحقیق، آمار، مقاله نویسی و ...) و آموزشی (مانند روش تدریس، ارزشیابی، برنامه‌ریزی درسی، پژوهش در آموزش، یادگیری الکترونیکی و ...)، و مانند آنها است، مشروط به رعایت ضوابط حاکم بر کارگاه، می‌تواند برای کلیه مشمولین ارائه شود.

ماده ۱۱) امتیاز کارگاه‌ها، به ازای هر یک ساعت فعال آموزشی یک امتیاز و سقف امتیاز کارگاه در یک روز ۵ امتیاز است.

تبصره: کارگاه‌های عملی برای آموزش رویه‌های بالینی (Clinical procedures) که همراه با کار عملی (Hands-on) ارائه می‌شوند و تعداد شرکت کنندگان در آن حداکثر ۱۰ نفر باشد، می‌توانند تا سقف یک و نیم امتیاز به ازای هر ساعت فعال آموزشی برخوردار شوند.

امتیاز برنامه‌های آموزشی مستمر بالینی:

ماده ۱۲) برنامه‌های آموزشی مستمر بالینی در مراکز آموزشی-درمانی به درخواست مدیر گروه آموزشی و تایید کمیته تخصیص امتیاز، مشمول امتیاز آموزش مداوم برای مشمولین غیر هیأت علمی (تنها گروه‌های بالینی)^۱ هستند. این برنامه‌ها حداقل یک بار در هر ۲ ماه برگزار می‌شود و هر بار حداقل یک ساعت مفید آموزشی به طول می‌انجامد.

تبصره: فراگیران موظف از همه رده‌ها مشمول امتیاز آموزش مداوم نمی‌شوند.

ماده ۱۳) تعاریف و حداکثر تعداد شرکت کنندگان در هر برنامه:

جلسات هفتگی آموزشی: جلساتی است که در بیمارستان برگزار شده و در آن اعضای هیأت علمی و دستیاران، کارورزان و سایر فراگیران پزشکی برای بحث درباره موضوعات علمی به روز گرد هم می‌آیند. سقف تعداد مشمولین شرکت‌کننده در این جلسات ۲۰ نفر است و در هر حال نمی‌توانند از ۵۰٪ تعداد معمول شرکت کنندگان در آن جلسه بیشتر باشد.

^۱ شامل مشمولینی که با موضوع برنامه مرتبط هستند.

گزارش صبحگاهی (Morning Report): کنفرانس‌های مبتنی بر بیمار (Case-based) است که در آن اعضای هیات علمی و دستیاران، کارورزان و سایر فراگیران پزشکی برای بحث درباره بیمار و موارد بالینی گرد هم می‌آیند. معمولاً در آن گروهی که شب قبل کشیک بوده‌اند بیماران بستری شده را معرفی می‌کنند و به دنبال آن بحث درباره بیماران و موضوعات مربوط به آنها صورت می‌گیرد. سقف تعداد مشمولین شرکت‌کننده در گزارش صبحگاهی ۱۰ نفر است.

گزارش مرگ و میر (Mortality & Morbidity Report): کنفرانس‌هایی است که در بیمارستان برگزار شده و در آن اعضای هیات علمی و دستیاران، کارورزان و سایر فراگیران پزشکی برای بحث درباره موارد مرگ و میر رخ داده و علل و عوامل آن گرد هم می‌آیند. سقف تعداد مشمولین شرکت‌کننده در آن ۱۰ نفر است.

تومور بورد (Tumor Board): کنفرانس‌هایی است که در آن استادان و دستیاران، کارورزان و سایر فراگیران پزشکی برای بحث درباره تومورها و بیماران مربوطه بستری شده جدید گرد هم می‌آیند. سقف تعداد مشمولین شرکت‌کننده در آن ۱۰ نفر است.

کنفرانس کلینیکوپاتولوژیکال (Clinico-Pathological Conference): یک روش آموزش بالینی مبتنی بر بیمار است که در آن مراحل چون معرفی بیمار، داده‌های تشخیصی، بحث و تشخیص‌های افتراقی مطرح شده و محتمل‌ترین تشخیص‌ها شناسایی می‌شوند و در نهایت تشخیص نهایی که معمولاً از طریق پاتولوژیست به اثبات رسیده مطرح می‌گردد. سقف تعداد مشمولین شرکت‌کننده در آن ۲۰ نفر است.

گزارش موردی (Case report): کنفرانس‌هایی است که در آن اعضای هیات علمی و دستیاران، کارورزان و سایر فراگیران پزشکی برای بحث درباره موارد بیماری جالب، نادر، پیچیده و مانند آن گرد هم می‌آیند. سقف تعداد مشمولین شرکت‌کننده در آن ۲۰ نفر است.

ماده ۱۴) در هر یک از برنامه‌های آموزشی مستمر، یکی از اعضای هیات علمی به عنوان دبیر برنامه، مسوولیت اجرای آن را برعهده دارد و مسوولیت تعیین طول دوره، نظارت بر حسن اجرای برنامه و صدور گواهینامه‌ها را برعهده خواهد داشت.

ماده ۱۵) میزان امتیاز برای هر یک از رشته‌های تخصصی ذیربط و نحوه صدور گواهی شرکت‌کنندگان برنامه‌های آموزشی مستمر بالینی قبل از اجرای برنامه مشخص شده و اعلام می‌شود. امتیاز شرکت‌کنندگان در گواهینامه براساس مجموع کل ساعات شرکت آنان در طول هر دوره در برنامه محاسبه می‌شود. حضور هر یک از شرکت‌کنندگان در جلسات مختلف یک دوره برنامه آموزشی مستمر باید به نحو مقتضی تعیین و ثبت شود و در پایان دوره ملاک صدور گواهینامه قرار گیرد.

ماده ۱۶) به دبیران علمی برنامه‌های آموزشی مستمر بالینی به ازای هر دوره ۲۰ ساعته تا سقف ۵ امتیاز آموزش مداوم تعلق می‌گیرد.

ماده ۱۷) برنامه‌های آموزشی مستمر بالینی باید در پایان هر مرحله توسط شرکت‌کنندگان و با استفاده از پرسشنامه‌های نظرسنجی ارزشیابی شوند.

ماده ۱۸) امتیاز برنامه‌های آموزشی مستمر بالینی برای هر ساعت ۰/۱۶ است.

امتیاز سخنرانان و مدرسین برنامه‌ها:

ماده ۱۹) به هر یک از سخنرانان، ارائه‌دهندگان مقاله، اعضای میزگرد یا پانل و یا مدرسین کنگره‌ها، سمینارها و سایر انواع برنامه‌های آموزش مداوم به ازای هر سخنرانی حداکثر ۵ امتیاز تخصیص داده می‌شود و سقف امتیاز قابل کسب از سخنرانی در یک برنامه حداکثر ۱۰ امتیاز است.

ماده ۲۰) تخصیص امتیاز فقط در مورد برنامه‌هایی امکان‌پذیر است که دارای مجوز برگزاری بوده و میزان امتیاز در هر برنامه در زمان صدور مجوز و قبل از برگزاری از طریق مرکز آموزش مداوم اعلام شده باشد.

ماده ۲۱) به ارائه‌دهندگان پوستر در همایش‌ها و کنگره‌ها و سایر برنامه‌های دارای فراخوان ارائه مقاله یا پوستر، به ازای هر مورد ۲ امتیاز تخصیص می‌یابد و سقف امتیاز پوستر در هر برنامه ۵ امتیاز است.

امتیاز دوره‌های آموزشی خارج از کشور:

ماده ۲۲) امتیاز برنامه‌های آموزشی خارج از کشور بر اساس جدول زیر تخصیص می‌یابد:

شرکت در برنامه‌های علمی خارج از کشور شامل کنگره، سمینار، همایش	حداکثر ۵ روز به ازای هر برنامه، هر روز ۴ امتیاز
ارائه پوستر چاپ شده در کتابچه خلاصه مقالات	هر مورد ۶ امتیاز
ارائه سخنرانی	هر مورد ۱۰ امتیاز
کارگاه آموزشی خارج از کشور	حداکثر ۵ روز به ازای هر کارگاه، هر روز ۵ امتیاز
دوره آموزشی خارج از کشور	هر روز ۲ امتیاز و حداکثر ۲۵ امتیاز در یک سال

تبصره: حداکثر امتیاز آموزش مداوم قابل کسب در طی یک سال، از شرکت در دوره‌های حضوری آموزشی خارج از کشور، ۲۵ امتیاز است.

تعیین گروه‌های هدف برنامه:

ماده ۲۳) دبیر علمی هر برنامه موظف است گروه‌های هدف را مطابق با اهداف برنامه و تناسب محتوا با نیاز گروه هدف تنظیم و درصد ارتباط برنامه برای هر گروه هدف را مشخص نمایند تا در کمیته تخصیص امتیاز ملاک محاسبه قرار گیرد. به گروه‌های هدف برنامه با توجه به میزان ساعات موضوعات مرتبط با شرح وظایف شغلی و دانش مورد نیاز حرفه‌ای امتیاز داده می‌شود.

ماده ۲۴) بر اساس میزان ارتباط با برنامه، گروه‌های هدف به چهار رتبه تقسیم می‌شوند. به رتبه اول ۱۰۰٪، رتبه دوم ۷۰٪، رتبه سوم ۵۰٪ و رتبه چهارم ۳۰٪ امتیاز تخصیص می‌یابد.

ماده ۲۵) حداکثر تعداد مجاز گروه‌های هدف در هر رتبه، ۵ گروه است. در صورتی که تعداد بالاتر انتخاب شوند سقف امتیاز رتبه یک در ضریب ۰/۸ ضرب خواهد شد. همچنین سقف تعداد گروه‌های هدف در مجموع، ۲۰ گروه است و در صورتی که تعداد بالاتر انتخاب شوند سقف امتیاز همه رتبه‌ها در ضریب ۰/۸ ضرب خواهد شد.

تبصره ۱: تنها برنامه‌های اولویت‌مندی و یا بین رشته‌ای مانند آموزش پزشکی، اخلاق پزشکی و اخلاق حرفه‌ای، یادگیری الکترونیکی، آمار و روش تحقیق و مانند آن با تایید اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی از ماده فوق مستثنا هستند.

تبصره ۲: در صورتی که همایش‌ها دارای برنامه‌های آموزشی مستقل و موازی (مثلا در سالن‌های موازی) باشد، برای هر برنامه، سقف ۵ گروه مشمولین، به طور جداگانه در نظر گرفته می‌شود.

تعیین سقف امتیاز کلی مراکز آموزش مداوم:

ماده ۲۶) به منظور ایجاد امکان نظارت اثربخش بر عملکرد مراکز آموزش مداوم در هر سال حداکثر امتیاز آموزش مداوم قابل اعطا برای برنامه‌های حضوری (مجموع امتیازات داده شده به هر فرد-برنامه) در هر مرکز توسط اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی تعیین و ابلاغ می‌شود.

مثال: امتیاز کل اختصاص یافته در یک کنگره با ۱۰۰۰ نفر شرکت‌کننده که ۲۰۰ نفر با رتبه ۱، هر کدام ۱۰ امتیاز و بقیه با رتبه ۲، هر کدام ۷ امتیاز گرفته‌اند برابر $7 \times 1000 + (200 \times 10) = 7600$ امتیاز است.^۲

ماده ۲۷) هر مرکز آموزش مداوم می‌تواند تا سقف تعیین شده، گواهی امتیاز آموزش مداوم صادر نماید و در صورت نیاز به اعطای امتیاز بیش از سقف تعیین شده، باید موارد را به اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی اعلام نماید. این اداره کل با بررسی عملکرد مرکز میتواند مجوز صدور امتیازات بیشتر را صادر کند.

تبصره: ماده‌های ۲۶ و ۲۷، تنها مربوط به برنامه‌های حضوری آموزش مداوم است.

۲. این اقدام برای اولین بار در کشور اجرا می‌شود. مثلا اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی براساس عملکرد سال گذشته یک مرکز آموزش مداوم، حداکثر امتیاز قابل اعطا در سال ۹۵ را ۱۲۰۰۰۰ امتیاز تعیین می‌کند. این مرکز می‌تواند با برگزاری همایش‌های پرجمعیت یا کارگاه‌های گروه کوچک از این امتیاز استفاده نماید و در زمان تمام شدن سهمیه، تقاضای تخصیص و توزیع امتیاز بیشتر را داشته باشد. اداره کل آموزش مداوم موظف است با بررسی عملکرد مرکز بر اساس استانداردهای اعتباربخشی سهمیه اضافه را برای مرکز تخصیص دهد. کلیه محاسبات با کمک اطلاعات سامانه کشوری آموزش مداوم محاسبه می‌شود. در نظر است با این روند رویکرد کلی مراکز از برگزاری برنامه‌های گروه بزرگ (Large group) به برگزاری برنامه‌های گروه کوچک (small group) و تعاملی تغییر کند.

ب) برنامه‌های غیر حضوری آموزش مداوم

ماده ۲۸) برنامه‌های غیر حضوری آموزش مداوم: به تمامی برنامه‌های آموزش مداوم گفته می‌شود که ارائه آنها به حضور فیزیکی مشمولین در محل آموزش نیاز ندارد و مشمولین با انجام مجموعه فعالیت‌هایی طی دوره یا برنامه، در قالب سامانه اینترنتی آموزشی و یا لوح فشرده و یا بهره‌گیری از فناوری‌های الکترونیکی (مانند یادگیری همراه^۴ و ...) به ارتقای علمی خویش نائل می‌شوند. به این برنامه‌ها، برنامه‌های مطالعه در منزل^۵ نیز اطلاق می‌شود.

تبصره: استفاده از فناوری‌هایی مانند تله کنفرانس که نیاز به حضور فیزیکی شرکت‌کنندگان (هر چند در محلی دیگر) دارد، همانند برنامه‌های آموزش مداوم حضوری بررسی می‌شوند.

ماده ۲۹) به منظور تعیین امتیاز برنامه‌های غیر حضوری آموزش مداوم باید دو قسمت زیر توسط کمیته تخصیص امتیاز تعیین شود:

۲۹- الف) ساعات استاندارد لازم^۶ برای مطالعه مفید برنامه: برای محاسبه ساعات یک برنامه از روش‌های مختلفی^۷ می‌توان استفاده کرد که روش پذیرفته شده به شرح زیر است^۸:

۲۹- الف-۱: قسمت‌های فیلم، انیمیشن، فلش، صدا و مانند آن^۹ طول ساعت برنامه عینا محاسبه می‌شود.

۲۹- الف-۲: قسمت‌هایی که شامل متن است از فرمول زیر محاسبه می‌شود^{۱۰}:

$$\text{زمان به دقیقه} = (15.5 \times d) + (2.78 \times q) + (0.00209 \times w) + [-22.3 + 0.9 \times \dots]$$

W = تعداد کلمات متن

q = تعداد سوالات موجود

d = درجه سختی مطلب

تبصره ۱) منظور از سوالات موجود، تنها سوالاتی است که در زمان آموزش ارائه شده و هدف آموزشی دارند و سوالات آزمون نهایی منظور نمی‌شوند.

تبصره ۲) درجه سختی، توسط کمیته تخصیص امتیاز با توجه به متوسط دانش گروه هدف، بر مبنای (خیلی ساده = ۱، تاحدودی ساده = ۲، متوسط = ۳، مشکل = ۴ و خیلی مشکل = ۵)، تعیین می‌شود.

۴. Mobile Learning

۵. Home-Study CPD

۶. Contact hours

۷. مانند Supernaw، یا ACPE یا ...

۸. فرمول Mergener

۹. با عنوان برنامه‌های Real time شناخته می‌شوند.

۱۰. برای محاسبه خودکار این فرمول می‌توانید به آدرس اینترنتی زیر مراجعه کنید: <http://touchcalc.com/calculators/mergener>

تبصره ۳) تعداد کلمات با استفاده از شمارش اتوماتیک کلمات نرم افزار Word محاسبه می‌شوند و نمودارها و اشکال از شمارش تعداد کلمات حذف می‌شوند.

تبصره ۴) زمان به دست آمده از فرمول فوق با تقسیم بر ۶۰ به واحد ساعت تبدیل و به سمت پایین گرد می‌شود. با جمع ساعات قسمت‌های متنی و ساعات بخش‌های غیر متنی، زمان کل برنامه به دست می‌آید.

۲۹- ب) امتیاز هر ساعت از برنامه:

۲۹- ب-۱: در تمامی برنامه‌های غیر حضوری رعایت معیارهای فرهنگی، با توجه به ضوابط اسلامی، حقوقی، اخلاقی مطابق با ارزش‌های ملی و ضوابط قانونی مصوب جمهوری اسلامی ایران، الزامی است. در صورت عدم رعایت این موارد مانند عدم رعایت حفظ اسرار بیمار، یا حق مالکیت معنوی، امتیازی به برنامه تعلق نمی‌گیرد.

تبصره: کلیه تبعات حقوقی و قانونی در مورد عدم رعایت حق مالکیت معنوی بر عهده دبیر علمی برنامه و نظارت بر آن بر عهده مرکز آموزش مداوم مجازی مربوطه است.

۲۹- ب-۲: وجود راهنمای برنامه شامل اهداف آموزشی برنامه، گروه‌های هدف، امتیاز تخصیصی به شرکت‌کنندگان در برنامه، تاریخ قرار گرفتن برنامه بر روی سایت، مدت اعتبار برنامه، مشخصات تهیه کننده برنامه، نحوه ارزشیابی و انجام آزمون، و نیز تناسب رسانه مورد استفاده با اهداف، محتوا و روش آموزشی برنامه، در تمامی برنامه‌های غیرحضوری الزامی است و در صورت عدم رعایت این موارد امتیازی به برنامه تعلق نمی‌گیرد.

۲۹- ب-۳: تمامی برنامه‌های آموزش مداوم غیرحضوری بعد از تکمیل و قبل از ارائه به مضمولین، باید تحت داوری هم‌تایان (Peer review) قرار گیرد. برای این امر مرکز آموزش مداوم مجازی موظف است هر برنامه را بعد از تکمیل به صورت بدون نام (Anonymous) در اختیار حداقل دو نفر از اعضای هیات علمی با تخصص مرتبط، غیر از مولفین برنامه در کمیته تخصیص امتیاز، قرار داده و محتوای علمی و مسیر یادگیری برنامه را تایید نماید.

۲۹- ب-۴: به هر ساعت برنامه مجازی غیر حضوری که با فایل انیمیشن، فلش یا سخنرانی هم‌زمان شده با اسلاید تقویت شده باشد^{۱۱}، ۲ امتیاز تعلق می‌گیرد.

تبصره: در صورتی که برنامه مجازی غیر حضوری تعاملی با مسیرهای یادگیری انفرادی باشد، بر اساس نظر کمیته تخصیص امتیاز تا حداکثر ۱ امتیاز به هر ساعت برنامه اضافه می‌شود.

۲۹- ب-۵: به هر ساعت برنامه مجازی غیر حضوری که تنها حاوی مقالات مروری و مرور نظام‌مند داوری شده در مجلات معتبر علمی که حداقل سه منبع از منابع مقاله متعلق به نویسنده (خود استنادی)، باشد^{۱۲} و یا تنها از فیلم تدریس مدرس به همراه سوالات پایانی در سامانه برخط تشکیل شده باشد، ۱ امتیاز تعلق می‌گیرد.

۱۱. این برنامه‌ها عمدتاً شامل موارد زیر است: سخنرانی هم‌زمان شده با اسلایدها: سخنرانی صوتی یا تصویری استاد بخش می‌شود و هم‌زمان اسلایدها نیز متناسب با روند سخنرانی نمایش داده می‌شوند. فلش‌های انیمیشن از پروسیجرهای پزشکی: ارائه فیلم‌های انیمیشن که در آنها پروسیجرهای پزشکی یا فرآیندهای پاتوفیزیولوژیک شبیه‌سازی شده است.

تبصره: فیلم‌های ضبط شده از موقعیت‌های واقعی باید در کنار سایر محتواها به صورت کمکی به عنوان آموزش مداوم استفاده شود. اما در صورتی که فیلم دارای توضیحات همزمان (Narration) باشد و دارای راهنما و متون همراه باشد می‌تواند به تنهایی مطابق ماده ۲۹-ب-۴ نیز استفاده شود. این فیلم‌ها در صورتی که به تنهایی ارائه شده و در انتها آزمون برخط داشته باشد، ۱ امتیاز به ازای هر ساعت کسب می‌کنند.

ماده ۳۰) به برنامه‌های مجازی که محتوای کامل آنها اولویت ملی عمومی یا اختصاصی باشد، به ازای هر ساعت محاسبه شده، ۰/۵ امتیاز اضافه تعلق می‌گیرد.

ماده ۳۱) سقف امتیاز هر برنامه مجازی ۵ امتیاز و برنامه‌های دارای اولویت ملی ۶ امتیاز است. در موارد خاص شامل بسته‌های چندرسانه‌ای که دارای مطالب علمی و ساعات مفید متعدد هستند، بعد از تایید اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی تا سقف ۱۰ امتیاز تعلق می‌گیرد.

ماده ۳۲) به ازای هر ساعت محاسبه شده برنامه (بر اساس فرمول ماده ۲۹-الف) حداکثر ۴ امتیاز توسط کمیته تخصیص امتیاز، به طراح(ان) برنامه تخصیص داده می‌شود و سقف امتیاز قابل کسب از یک برنامه حداکثر ۱۲ امتیاز است که بنا بر نظر دبیر علمی برنامه بین طراحان تقسیم می‌شود.

ماده ۳۳) گروه‌های هدف برنامه‌های آموزش مداوم غیر حضوری مشابه برنامه‌های حضوری (ماده ۲۳ تا ۲۵ به استثنای تبصره ۲ ماده ۲۵) تعیین می‌شوند.

ماده ۳۴) سقف زمان اعتبار هر برنامه آموزش مداوم غیر حضوری ۳ سال بوده و قابل تمدید نیست.

ماده ۳۵) مسوولیت تعیین هزینه برنامه‌ها بر اساس نوع محتوا، عرف، فناوری استفاده شده و میزان امتیاز، با کمیته تخصیص امتیاز مرکز آموزش مداوم مجازی است.

تبصره ۱: سمینارهای مجازی بعد از تایید اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی می‌تواند تا سقف ۲۰ امتیاز داشته باشد.

تبصره ۲: شیوه‌نامه اجرایی و مصادیق مفاد این آیین‌نامه بر عهده اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی است.

این آیین‌نامه در ۳۵ ماده و ۲۵ تبصره در تاریخ ۹۴/۳/۱۰ در سی چهارمین شورای عالی آموزش مداوم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب رسیده و از تاریخ ابلاغ، کلیه مصوبات قبلی مغایر با آن ملغی می‌باشد.

---

۱۲. منظور از معتبر، مجلات علمی- پژوهشی است که اغلب مخاطبان آن را پرینت کرده و می‌خوانند. آزمون نهایی در آموزش مداوم باید بر روی سامانه تحت وب انجام شود و می‌تواند متناسب با موضوع از عکس و تصویر و نمودار در آن استفاده شده باشد.